

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

ШЛЯХИ ОПТИМІЗАЦІЇ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ
ПІДПРИЄМСТВА

Кваліфікаційна робота (проект)
на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконала: здобувачка IV курсу 431 групи,
денної форми навчання
Спеціальності 072 Фінанси, банківська
справа та страхування
Освітньо-професійної програми Фінанси,
банківська справа та страхування
Ніколаєнко Анастасія Валеріївна

Керівник: Мохненко А.С., доктор
економічних наук, професор
Рецензент: Соболев А. М.,
директор ПП "Собрі"

Івано-Франківськ, 2023

ЗМІСТ

	стор.
ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи використання фінансових ресурсів сучасного підприємства	5
1.1. Структура та економічна сутність фінансових ресурсів підприємства	5
1.2. Використання фінансових ресурсів на підприємстві ..	12
1.3. Методи оцінки ефективного використання фінансових ресурсів на підприємстві	14
РОЗДІЛ 2. Аналіз використання фінансових ресурсів підприємства	19
2.1. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства .	19
2.2. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства	29
РОЗДІЛ 3. Напрями оптимізації використання фінансових ресурсів підприємства	35
3.1. Обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів	35
3.2. Економічна ефективність від впровадження заходів щодо підвищення якості використання фінансових ресурсів	41
ВИСНОВКИ	44
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	46

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних ринкових умовах багато суб'єктів господарювання в Україні стикаються з проблемою нестачі фінансових ресурсів через низку обставин, таких як втрата фінансових ресурсів через збитковість діяльності, інфляційні процеси, великі запозичення коштів тощо. Ці фактори призводять до збільшення заборгованості перед суб'єктами господарювання, персоналом підприємства, державою та суттєво зменшують можливості фінансування подальшої діяльності підприємства. Тому актуальним для бізнесу залишається питання пошуку найкращого способу підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Мета дослідження полягає в економічному обґрунтуванні напрямів ефективного використання фінансових ресурсів підприємства.

Для досягнення мети були поставлені наступні **завдання**:

- розглянути економічну сутність фінансових ресурсів підприємства;
- проаналізувати методи оцінювання використання фінансових ресурсів підприємства;
- провести аналіз ефективності використання фінансових ресурсів на підприємстві;
- запропонувати напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства.

Об'єктом дослідження є процес ефективного використання фінансових ресурсів сучасного підприємства.

Предметом дослідження є теоретичні та практичні засади щодо ефективного використання фінансових ресурсів сучасного підприємства.

Методи дослідження. В якості методичного інструментарію були використані наступні спеціальні та наукові методи: метод

горизонтального та вертикального аналізу, метод узагальнення та систематизації; метод графічного аналізу.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ СУЧАСНОГО ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Структура та економічна сутність фінансових ресурсів підприємства

Прибуткова діяльність кожної компанії залежить від того, наскільки успішно вона управляє своїми ресурсами, а в сучасних ринкових умовах ефективність будь-якої компанії залежить не тільки від кількості використовуваних або залучених ресурсів, але головним чином від ефективності використання цих ресурсів і ефективності їх взаємодії.

"Під ресурсами підприємств слід розуміти – сукупність технічних, матеріально-технічних, трудових, фінансових, інформаційних, тимчасових сил та можливостей, що використовуються в процесі створення товарів та послуг. Ресурси підприємства класифікуються на трудові, організаційні, інформаційні, комунікаційні, природні, матеріальні, адміністративні, управлінські, інвестиційні, нематеріальні ресурси та фінансові" [18, С. 141].

Поняття «фінансові ресурси» часто трактується без повного відображення повного обсягу та кількості всіх його понять, а також часто замінюється іншими термінами, наприклад «капітал».

"Термін "фінанси" походить від латинського "financia" – готівку, дохід, а термін "капітал" походить від латинського "capitalis", що означає основний, головний" [22, С. 81].

"Фінанси – узагальнюючий економічний термін, що означає як грошові кошти, фінансові ресурси, що розглядаються в їх створенні та русі, розподілі і перерозподілі, використанні, так і економічні відносини, зумовлені взаємними розрахунками між господарськими суб'єктами, рухом грошових коштів, грошовим обігом, використанням

грошей" [22, С. 82].

"Капітал – економічна категорія; один з факторів виробництва, поряд з працею і землею, що використовується для виробництва товарів і послуг і приносить дохід" [22, С. 82].

У своєму безперервному русі капітал проходить три стадії, кожна з яких набуває певної функціональної форми і повертається до своєї початкової форми – грошей.

Даний процес називають кругообігом капіталу.

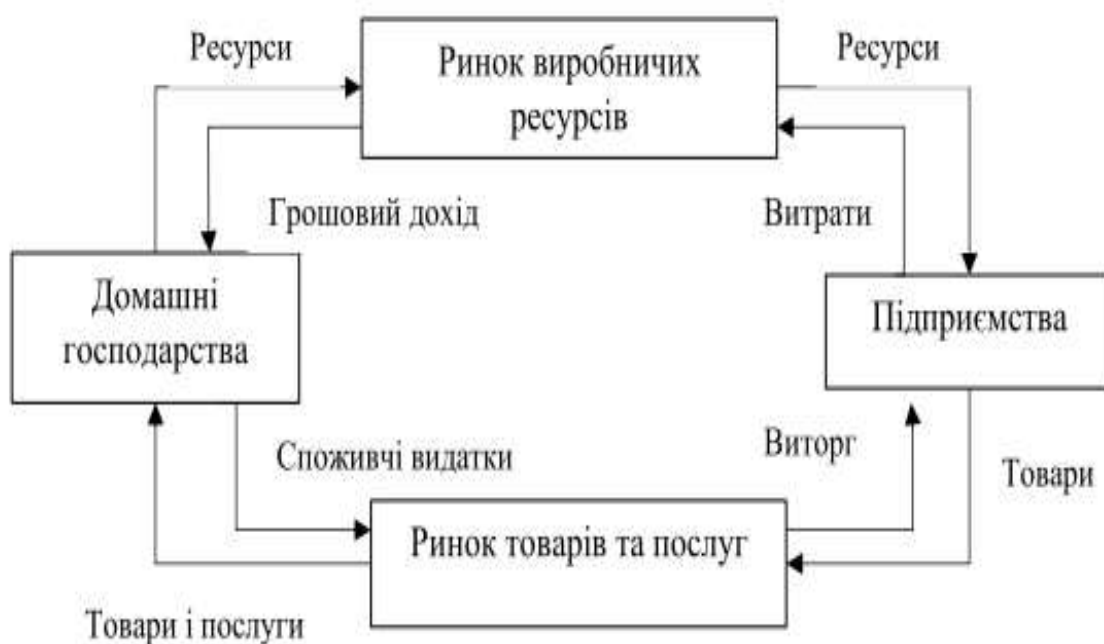

Рис. 1.1. Кругообіг капіталу

Розуміючи, що фінанси – це не просто гроші, а перш за все відносини між суб'єктами, можна стверджувати, що фінанси – це форма, спосіб посередництва капіталу, який перетворює будь-яку форму капіталу в більш загальну категорію, а далі – в будь-які інші окремі категорії. Тобто у фінансах ширше розкрито роль грошей як засобу обігу, міри вартості, засобу заощадження у процесі виробництва.

Існує багато різних визначень поняття "фінансові ресурси" (табл. 1.1).

Визначень поняття "фінансові ресурси"

Фінансові ресурси	<p>Фінансові ресурси, що акумулюються суб'єктами господарювання і державою, розглядаються як джерело фінансового забезпечення відтворювального процесу без визначення їх змісту</p>
	<p>Під фінансовими ресурсами зазвичай розуміється та частина грошових коштів, яка може бути використана їх власником на будь-які потреби на свій розсуд</p>
	<p>Фінансові ресурси – сукупність фондів грошових коштів, що знаходяться в розпорядженні держави, підприємств і організацій, які створюються в процесі розподілу та перерозподілу сукупного суспільного продукту і національного доходу</p>
	<p>До фінансових ресурсів відносяться ті грошові кошти, які залишаються в розпорядженні підприємства після виконання всіх зобов'язань за платежами і внесками, відрахувань і фінансування поточних витрат</p>
	<p>Фінансові ресурси "це грошові кошти, які спрямовуються на фінансування короткострокових вкладень і витрат довгострокового характеру</p>

Фінансові ресурси можна розглядати як сполучну ланку між бухгалтерським обліком, контролінгом і управлінням, а також між різними рівнями управління (від стратегічного до оперативного).

Розглянемо визначення такого поняття як "фінансові ресурси підприємства"(табл. 1.2).

Таблиця 1.2

Визначень поняття "фінансові ресурси підприємства"

Фінансові ресурси підприємства	Фінансові ресурси підприємства можна визначити як сукупність власних грошових доходів і надходжень ззовні, що знаходяться в розпорядженні фірми і призначених для виконання її фінансових зобов'язань, фінансування поточних витрат і витрат, пов'язаних з розширенням виробництва
	Фінансові ресурси підприємств – це результати функціонування фінансів, які виступають в якості грошових доходів і надходжень коштів». Дане визначення вказує нам на те, що фінансові ресурси підприємств це не що інше, як результат тільки їх функціонування
	Фінансові ресурси підприємства – це сукупність активів підприємства, сформованих із зовнішніх та внутрішніх джерел, що знаходяться в розпорядженні підприємства на правах власності або тимчасового володіння й які використовуються для погашення фінансових зобов'язань та забезпечення безперервності функціонування підприємства

Фінансові ресурси утворюються, коли підприємство отримує дохід від різноманітної господарської діяльності та оплачує матеріали та еквівалентні витрати. По суті, це визначення лише зводить фінансові ресурси до наявності внутрішніх ресурсів.

Крім того, наведені вище формулювання показують, що їм бракує конкретності та ясності у визначенні фінансових ресурсів (або доходи за вирахуванням матеріальних витрат та еквівалентних витрат, або решта, що залишається в розпорядженні підприємства після всіх платежів і платежів).

Фінансові ресурси підприємства визначаються як усі грошові ресурси, які підприємство накопичує для формування активів, необхідних для здійснення своєї діяльності, як за рахунок власного доходу, заощаджень та капіталу, також за рахунок власних різноманітних доходів. Це визначення підкреслює нерозривний зв'язок між фінансовими ресурсами та грошовими ресурсами, тобто грошовими ресурсами. При цьому істотним є найширше тлумачення формування та використання фінансових ресурсів, тобто вони можуть створюватися за рахунок різних видів доходів і використовуватися для здійснення різних видів діяльності.

Залежно від ступеня необхідного аналізу фінансові ресурси можна класифікувати за такими характеристиками:

- за умовами використання: короткострокові фінансові ресурси, довгострокові фінансові ресурси, фінансові ресурси з неясним використанням,
- за напрямком використання: фінансові ресурси, що використовуються в процесі господарської діяльності; фінансові ресурси, яким користуються в процесі фінансової діяльності; фінансові ресурси, якими користуються в процесі інвестиційної діяльності;
- за видами фондів, що утворюються при розподілі доходів підприємств: фонди заміщення; фонди споживання; забезпечувальні

фонди;

– за формою власності фінансові ресурси підприємства: власні, участі, позикові.

Рис. 1.2. Класифікація фінансових ресурсів підприємства за джерелами формування

Прибуток є основним джерелом фінансування будь-якого діючого бізнесу. В умовах сучасної ринкової економіки величина прибутку залежить від різних факторів, найважливішим з яких є співвідношення доходів і витрат.

В інвестиційній діяльності прибуток відіграє подвійну роль: з одного боку, його можна розглядати як джерело фінансування інвестицій, а з іншого – як інвестиційну мету.

Кошти підприємства, отримані в порядку перерозподілу, включають:

- страхове відшкодування понесених ризиків;
- фінансові ресурси підприємств, об'єднань, великих компаній;
- дивіденди та проценти за цінними паперами інших емітентів;

– бюджетна дотація.

Організації використовують фінансові ресурси в ході інвестиційної та виробничої діяльності. Ресурси знаходяться в постійному русі і існують лише як гроші у вигляді поточних рахунків у комерційних банках і залишків готівки в касах організацій.

Структура фінансових ресурсів підприємства різна через такі чинники, як організаційна форма, організаційно-правова форма, галузева приналежність підприємства.

Корпоративні фінанси мають специфічну функцію, що відображає їх сутність у відтворювальному процесі. Функції корпоративних фінансів:

– накопичувальний – виражається в мобілізації та отриманні фінансових ресурсів у процесі виробничо-фінансової діяльності;

– розподільність – виражається у розподілі та використанні фінансових ресурсів з метою забезпечення виробничої та інвестиційної діяльності підприємств та сприяння соціально-економічному розвитку підприємств;

– контроль – регулярне спостереження за формуванням і використанням фінансових ресурсів у відтворювальному процесі.

Аналізуючи праці вчених-економістів, ми складемо особисте значення фінансового ресурсу в бізнесу, тобто всіх накопичених бізнесом грошових ресурсів, що становлять активи, необхідні для функціонування бізнесу, формують його власні доходи у витратах, капітал і видатки різних доходів.

Незважаючи на відмінності у складі та структурі капіталу різних підприємств, у загальній сумі найбільшу питому вагу виробничих підприємств складають власні кошти.

1.2. Використання фінансових ресурсів на підприємстві

Для більшості торговельних підприємств головним завданням є отримання максимального прибутку, з цим пов'язаний вибір напряму використання фінансових ресурсів підприємства, тобто використовувати кошти для розширення основної діяльності підприємства чи для інвестування в основній діяльності підприємства. інші активи.

Економічна цінність прибутку полягає в результатах, отриманих від інвестування в найбільш прибуткові активи.

Підприємства зазвичай спрямовують свої фінансові ресурси в таких напрямках:

- платежі установам фінансово-банківської системи, пов'язані з виконанням фінансових зобов'язань. До таких платежів можуть належати: сплата процентів банкам за користування кредитами, повернення кредитів, податкові платежі до бюджету, страхові внески тощо;

- реінвестиції, тобто вкладення особистих грошових активів у витрати капіталу (розширення виробництва та його технічне оновлення, використання нових передових технологій тощо);

- інвестування в коштовні папери, придбані на ринку. Оборотно коштовні папери включають акції та облігації інших компаній, які часто є кооперативними постачальниками компанії;

- спрямувати фінансові кошти на соціальну сферу (створення грошових фондів заохочувального та соціального характеру, спрямування фінансових коштів на благодійні цілі, спонсорство, мотивація працівників організації та підтримка членів їх сімей тощо).

- розподіл прибутку між власниками організації;

Капітальні інвестиції, тобто інвестиції в основний капітал, необхідні для бізнесу, стратегія якого полягає у збереженні та розширенні позицій на ринку. Капітальні інвестиції є одним із

найважливіших напрямів використання фінансових ресурсів організації.

Багато разів бізнес-організації використовують інвестиції не лише у власне промислове виробництво, а й в інші активи підприємства для подальшого накопичення. Ці активи можуть включати:

- частки у статутних капіталах інших підприємств;
- придбання майна для подальшої передачі в оренду;
- перерахування коштів іншим організаціям за кредитним договором;
- банківські заощадження;
- боргові цінні папери підприємства, такі як облігації, векселі, муніципальні та державні цінні папери та ін.

Перераховані інвестиції можуть бути різними: від кількох днів до кількох років. Основні принципи тимчасово вільного розподілу фінансових ресурсів включають ліквідність активів, тобто активів, які можна легко перетворити на засіб платежу в будь-який момент, і диверсифікованість, оскільки чим більша група активів для інвестування, тим більша ймовірність збереження гроші в непередбачуваних ринкових умовах. Більша пол.

Джерелом коштів може бути основна інвестиційна та фінансова діяльність бізнесу. Оскільки основним джерелом прибутку для організації є її основна діяльність, то вона також є основним джерелом грошових коштів.

Джерелами формування коштів є: доходи від реалізації товарів і послуг у поточному періоді; короткострокові кредити та кредити банків; довгострокові кредити та кредити банків; погашення дебіторської заборгованості; авансові платежі, отримані від покупців і партнерів; надходження від участі. емісія Активи та нематеріальні активи Цільове фінансування.

Отже, фінансова стійкість, платоспроможність і ліквідність підприємства значною мірою залежать від фінансових ресурсів

підприємства, тобто від обсягу та ефективності використання фінансових ресурсів. Тому одним із найважливіших завдань для бізнесу є пошук шляхів збільшення власних фінансових ресурсів та ефективного їх використання, тим самим підвищуючи ефективність всього бізнесу.

1.3. Методи оцінки ефективного використання фінансових ресурсів на підприємстві

"Аналіз фінансових ресурсів підприємства – це важливий елемент загальної системи управління підприємством, система способів накопичення, обробки трансформації і використання інформації для забезпечення його конкурентоспроможності" [18, С. 324].

Аналіз фінансових ресурсів компанії для вирішення кількох важливих завдань:

1. Оцінити збереження загальних фінансових ресурсів підприємства;
2. Визначити склад, структуру та оптимальні масштаби фінансових ресурсів підприємства;
3. Демонстрація фінансової стратегії підприємства;
4. Вивчення впливу факторів на використання та формування різних фінансових ресурсів підприємства;
5. Мобілізація та виявлення резервів підвищення ефективності управління різними фінансовими ресурсами підприємства.

Розробити заходи щодо усунення виявлених недоліків та підвищення ефективності управління фінансовими ресурсами підприємства.

Існує низка методів оцінки фінансових ресурсів та виявлення резервів підвищення ефективності їх використання та формування. Розглянемо такі методи:

1. Класичні методи аналізу господарської діяльності, а саме метод

ланцюгової підстановки, метод арифметичних різниць, метод відсотків, метод простих відсотків та метод складних відсотків, балансовий метод, диференціальний метод, логарифмічний метод, інтегральний метод, метод дисконту;

2. Традиційні методи економічної статистики, включаючи метод середньої вартості та метод відносної вартості, метод групування, метод індексів та графічний метод.

3. Математичні та статистичні методи дослідження асоціацій. Ці методи включають кореляційний, регресійний, дискретний, дискримінантний, факторний аналіз тощо;

4. Економетричні методи: матричний, теорія балансу між галузями.

"Ліквідність – здатність активів бути швидко проданими за ціною, близькою до ринкової. Зазвичай розрізняють високоліквідні, низьколіквідні та неліквідні активи. Чим легше і швидше можна отримати за актив повну його вартість, тим більш ліквідним він є" [22, С. 154].

Ліквідність є одним з найважливіших показників фінансового аналізу компанії. З його допомогою банки та інші контрагенти можуть визначити, чи варто вести справи з тим чи іншим бізнесом. Ця інформація в першу чергу необхідна самому бізнесу, щоб контролювати свою діяльність і своєчасно реагувати на зміни у своєму фінансовому стані.

"Ліквідність балансу – ступінь покриття зобов'язань компанії її активами, час перетворення яких в грошову форму збігається з терміном погашення зобов'язань. Ліквідність балансу – основа платоспроможності і ліквідності компанії. Аналіз полягає в порівнянні коштів за активом, згрупованих за часом їх перетворення в грошові кошти і розташованих за спаданням ступеня ліквідності, із зобов'язаннями за пасивом, згрупованими за термінами їх погашення і розташованими в порядку їх зростання" [22, С. 155].

Для оцінки ліквідності прогнозних залишків рекомендуємо наступну методику (табл. 1.3).

Таблиця 1.3

Групування активів і пасивів для оцінки ліквідності прогнозного балансу

Найменування групи активу	Засоби організації	Найменування групи пасиву	Джерела утворення засобів організації
Абсолютно-ліквідні (А1)	Грошові кошти та короткострокові фінансові вкладення	Найбільш термінові (П1)	Кредиторська заборгованість та поточні зобов'язання за розрахунками
Швидко-ліквідні (А2)	Короткострокова дебіторська заборгованість	Короткострокові (П2)	Короткострокові кредити, інші короткострокові зобов'язання, доходи майбутніх періодів
Повільно-ліквідні (А3)	Запаси, довгострокова дебіторська заборгованість, інші оборотні активи	Довгострокові (П3)	Довгострокові зобов'язання
Важко-ліквідні (А4)	Необоротні активи	Постійні (П4)	Капітал і резерви

Щоб з'ясувати ліквідність балансу, порівняйте суми груп активу і пасиву. Залишок вважається абсолютно ліквідним, якщо виконуються ці нерівності:

$$A2 \geq P2; A1 \geq P1; A4 \leq P4; A3 \geq P3.$$

Для визначення комплексної оцінки ліквідності балансу рекомендується розраховувати коефіцієнт загальної ліквідності балансу.

Підприємство є платоспроможним, якщо коефіцієнт ліквідності балансу більше або дорівнює 1.

Аналіз господарської діяльності підприємства передбачає вивчення рівнів і динаміки різних показників фінансового обороту.

Господарська діяльність тісно пов'язана з іншими важливими характеристиками бізнесу. По-перше, мова йде про вплив ділової активності підприємства на інвестиційну привабливість, фінансову стабільність, кредитоспроможність. Висока ділова активність юридичної особи спонукає потенційних інвесторів використовувати для діяльності активи компанії, інвестуючи кошти.

"Рентабельність – відповідний показник економічної ефективності. Рентабельність підприємства комплексно відображає ступінь ефективності використання матеріальних, трудових та грошових та інших ресурсів" [18, С. 76].

Розрахуйте прибутковість, щоб спрогнозувати прибутки, порівняти свою компанію з конкурентами або передбачити повернення інвестицій. Рентабельність бізнесу також вимірює його продажі: компанії, які приносять більше прибутку, витрачаючи менше ресурсів, є дорожчими.

Показник рентабельності активу або його частини дозволяє судити про ефективність вкладення коштів у той чи інший вид діяльності.

Рентабельність особистого капіталу — грошовий коефіцієнт, що показує раціональність вживання особистого капіталу. Показує норму прибутку (Rate of Return) від інвестування в власний капітал. Максимізація цього показника є важливим завданням, яке повинні виконати керівники підприємства.

Отже, необхідність системної оцінки формування та використання фінансових ресурсів визначається швидкою реакцією підприємства на зміни ринкової ситуації та бажанням швидко реагувати. Фінансові ресурси підприємства знаходяться в постійному русі, забезпечуючи

функціонування, інвестиційну та фінансову діяльність підприємства, є одним із найцінніших активів підприємства.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

2.1. Аналіз фінансово-економічного стану підприємства

Підприємство виробляє та пропонує свої споживачам такі товари, як майонез, кетчуп, соуси, томатну пасту, соки, соняшникову олію, консервовані овочі та макаронні вироби.

Основним видом діяльності підприємства є перероблення та консервування фруктів і овочів, а також виробництво макаронних виробів і подібних борошняних виробів, оптова торгівля фруктами й овочами, виробництво прянощів і приправ,

Організаційна структура підприємства виглядає так: найвищий рівень – наглядова рада, рада акціонерів, генеральний директор, директори відділів та департаментів.

Проведемо аналіз фінансово-економічного стану підприємства, для аналізу розподілимо однакові за змістом статті балансу підприємства, визначимо склад та структуру майна компанії.

З табл. 2.1 ми бачимо, що у 2019 році вартість усього майна, яке належить компанії, зросла на 455 млн. гривень з 791 млн. гривень 1,247 млрд. гривень, темп приросту 57,59%. У 2020 році вартість майна компанії впала до 1,155 млрд. гривень, або зменшення на 95 млн. гривень, через зменшення запасів на 3,8% у 2019 році та на 18,58% у 2020 році.

Оборотні активи компанії у 2019 році зросли, так у 2018 році вони становили 627 мільйонів гривень, у 2019 році зросли до 644 мільйонів гривень, або зростання на 2,74%, а у 2020 році зменшилися до 617 мільйонів гривень, або зменшення на 4,17%. Натомість зросла вартість необоротних активів із 161 млн. грн. У 2019 році він досяг 537 млн. грн.

Темп зростання у 2020 році становить 231,83%. Такий самий темп зростання спостерігався у приросту коштів та різних їх еквівалентів – 227,87% з 8,94 млн. грн. У 2018 році – 29,33 млн. грн.

Таблиця 2.1

Аналіз складу та структури майна підприємства, тис. грн.

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019	
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%
Усього майна	791677	1247641	1155121	455964	57,59	-92520	-7,42
Необоротні активи	165380	161995	537542	-3385	-2,05	375547	231,83
Оборотні активи	627297	644470	617579	17173	2,74	-26891	-4,17
Запаси	322993	310711	252992	-12282	-3,8	-57719	-18,58
Дебіторська заборгованість	290199	332641	335249	42442	14,63	2608	0,78
Кошти та їх еквіваленти	2013	8948	29338	6935	344,51	20390	227,87

Для аналізу показників майнового стану підприємства ми використаємо наступні формули та занесемо результати в таблицю. 2.2.

Це видно з табл. 2.2 Коефіцієнт оборотності в 2019 році зріс на 5,01%, а в 2020 році знизився на 71,11% і зупинився на позначці 1,15. Причина в тому, що необоротні активи підприємств значно зросли.

Співвідношення основних засобів до активів зросло з 0,18 у 2019 році до 0,42, збільшившись на 133,33%, і залишиться без змін у 2020 році.

Коефіцієнт зносу основних засобів у 2019 році різко впав на 83,53%, а у 2020 році зріс на 50% і залишився на рівні 0,21. Можна зробити висновок, що підприємство оновило основні засоби.

Таблиця 2.2

Аналіз показників майнового стану підприємства

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019		Нормативне значення	Динаміка значень
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%		
Коефіцієнт мобільності активів	3,79	3,98	1,15	0,19	5,01	-2,83	-71,11	-	-
Частка основних засобів в активах	0,18	0,42	0,42	0,24	133,33	0	0	-	-
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,85	0,14	0,21	-0,71	-83,53	0,07	50	< 0,5	Позитивна динаміка
Фондоозброєність	172,23	508,6	774,3	336,3	195,31	265,7	52,24	↑	Позитивна динаміка
Фондомісткість	2,23	1,5	1,08	-0,73	-32,74	-0,42	-28	↓	Позитивна динаміка
Фондовіддача	0,45	0,67	0,93	0,22	48,89	0,26	38,81	↑	Позитивна динаміка
Коефіцієнт рентабельності виробничих фондів	0,001	0,0018	0,001	- 0,001	-52,94	0,001	12,5	-	Негативна динаміка

Показник фондоозброєності відображає вартість основних фондів на одного працівника. Бачимо, що за досліджуваний період значення

коефіцієнта фондоозброєності різко зросло зі 172,23 у 2018 році та 508,62 у 2019 році до 774,33 у 2020 році, що означає зростання на 195,31% та 52,24%. Ця тенденція пов'язана зі зростанням вартості основних засобів та зменшенням чисельності у 2019 році.

Фондомісткість – це середньорічний рівень вартості основних виробничих фондів у собівартості одиниці готової продукції, значення цього показника поступово знижується, знизившись на 32,74% у 2019 році та на 28,00% у 2020 році, що є позитивною тенденцією.

У свою чергу прибутковість фонду зросла на 48,89% у 2019 році та на 38,81% у 2020 році, що також позитивно для компанії.

Рентабельність виробничих фондів низька і продовжує знижуватися, так 0,17% у 2018 році, 0,08% та 0,09% у 2019 та вже 2020 роках.

Наступним кроком буде оцінка складу та структури джерел фінансування діяльності підприємства (табл. 2.3).

Судячи з даних табл. 2.3 Можна побачити, що власний капітал компанії був від'ємним у 2018 році, оскільки нерозподілені збитки були більшими за статутний капітал компанії та додатковий капітал. Однак у 2019 році невідшкодовані збитки зменшилися, а власний капітал був відповідно додатним.

У 2020 році це також збільшився на 70,88%. Статутний капітал та додатковий капітал Без змін, зменшилися лише непокриті збитки підприємств.

Боргові кошти компанії складаються лише з інших довгострокових зобов'язань, і компанія не користується банками для довгострокових або короткострокових запозичень. У результаті позиковий капітал впав на 98,31% у 2019 році та на 22,63% впав у 2020 році.

Таблиця 2.3

Аналіз складу та структури пасивів підприємства, тис. грн.

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019	
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%
Капітал разом	791677	1247641	1155121	455964	57,59	-92520	-7,42
Власний капітал, у т.ч.	-612095	175631	300118	787726	-128,69	124487	70,88
Зареєстрований капітал	349093	713481	713481	364388	104,38	0	0
Додатковий капітал	48414	61854	61854	13440	27,76	0	0
Нерозподілений прибуток	-1009602	-599704	-475217	409898	-40,6	124487	-20,76
Позиковий капітал, у т.ч.	1033192	17438	13491	-1015754	-98,31	-3947	-22,63
Інші довгострокові зобов'язання	1033192	17438	13491	-1015754	-98,31	-3947	-22,63
Поточні зобов'язання	371580	1054572	841512	682992	183,81	-213060	-20,2
Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги	338400	375193	194933	36793	10,87	180260	-48,04
Розрахунки з бюджетом	694	5	0	-689	-99,28	-5	-100
Розрахунки зі страхування	757	161	1351	-596	-78,73	1190	739,13
Розрахунки з оплати праці	2742	11296	12892	8554	311,96	1596	14,13
Одержаними авансами	13257	1714	1493	-11543	-87,07	-221	-12,89

Поточні зобов'язання зросли на 183,81% у 2019 році та зменшилися на 20,20% у 2020 році. Водночас повторна кредиторська заборгованість зросла на 10,87% у 2019 році та зменшилася на 48,04% у 2020 році.

Проведемо аналіз ефективності використання трудових ресурсів.

Таблиця 2.4

Показники ефективності управління трудовими ресурсам

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019	
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%
Вартісний показник продуктивності, тис. грн.	1192,17	1293,32	1418,73	101,14	8,48%	125,41	9,70%
Коефіцієнт обороту за наймом	0,28	0,29	0,30	0,01	3,57%	0,00	3,45%
Коефіцієнт обороту за вибуттям	0,19	0,25	0,24	0,06	31,58%	-0,01	-4,00%
Коефіцієнт постійності кадрів	0,90	0,91	0,95	0,01	1,11%	0,04	4,40%

Розраховуючи ефективність визначення кадрового потенціалу підприємства протягом досліджуваного періоду, можна стверджувати, що реалізується активна політика залучення нових працівників, яка пов'язана з можливим розширенням сфери діяльності або науково-технічної сфери. Технічна сфера діяльності підприємства та необхідність залучення нових спеціалістів, що видно з плинності рекрутерів.

Проаналізуємо показники фінансової стійкості та ділової активності підприємства та занесемо отримані дані в табл. 2.5.

Таблиця 2.5

Аналіз відносних показників фінансової стійкості підприємства

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019		Нормативне значення	Динаміка значень
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%		
Коефіцієнт співвідношення позикового та власного капіталу	-0,59	10,07	22,25	10,6		12,18	12	<0,6	Негативна динаміка
Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності)	-0,77	0,14	0,26	0,91		0,12	0,9	> 0,6	Позитивна динаміка
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,42	0,18	-0,75	0,6	- 142	-0,93	5	0,35	Негативна динаміка
Коефіцієнт забезпечення підприємства власними оборотними коштами	0,41	0,05	-0,36	- 0,36	- 87,8	-0,41		>0,1	Негативна динаміка
Коефіцієнт фінансового левериджу	-1,69	0,1	0,04	1,79		-0,06	- 60	<0,25	Позитивна динаміка

Як і деякі інші показники у 2018 році, співвідношення боргу до власного капіталу є від'ємним, оскільки вартість власного капіталу від'ємна, що не віщує нічого доброго для компанії. Однак у 2019 році показник був 10,07, а у 2020 році – 22,25. Коефіцієнт автономії становить 0,14 у 2019 році та зростає до 0,26 у 2020 році, тоді як нормативне значення перевищує 0,6, що свідчить про ризики фінансової незалежності компанії.

Лeverидж власного капіталу також є від'ємним протягом 2018-2020 років через від'ємну вартість власного капіталу та від'ємний оборотний капітал у 2020 році. У 2019 році показник становив -0,18. Від'ємне показник означає про недостатність особистих грошових інструментів для надання фінансування необоротних активів.

Коефіцієнт оборотного капіталу показав негативну динаміку, оскільки значення цього показника знизилося з 0,41 до 0,05 у період 2018-2020 років, а також від'ємне значення 0,36 у 2020 році. Тому лише у 2018 році показник знаходиться в межах норми. Коефіцієнт фінансового важеля знаходиться в межах нормативного значення, тому підприємство не є фінансово залежним від позикових коштів.

Проаналізуємо динаміку доходів та витрат підприємства (табл. 2.6).

Це видно з табл. 2.6 Чистий дохід компанії зростав у період 2018-2020 років, так у 2019 році темп зростання становив 17,77% або 214 018 тис. гривень, а у 2020 році – 13,65% або 193 560 тис. гривень. При цьому інші операційні доходи зросли на 27,88% у 2019 році та зменшилися на 76,29% у 2020 році, а інші фінансові доходи зросли на 355,97% у 2019 році та зросли на 403,16% у 2020 році. Інші доходи в 2019 році зменшилися на 92,21%, а зросли на 2688,33%.

Судячи з даних табл. 2.7 Спостерігаємо постійне зростання видатків у 2019 році на 281,601 млн. гривень. або 23%, до 50,651 млн. гривень у 2020 році, зростання на 3%.

Таблиця 2.6

Динаміка доходів підприємства, тис. грн.

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019	
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1204502	1418520	1612080	214018	17,77	193560	13,65
Інші операційні доходи	16366	20929	4963	4563	27,88	-15966	-76,29
Інші фінансові доходи	243	1108	5575	865	355,97	4467	403,16
Інші доходи	24430	1902	74822	-22528	-92,21	51132	2688,33
Всього доходів	1245541	1442459	1675652	196918	15,81	233193	16,17

Таблиця 2.7

Динаміка витрат підприємства, тис. грн.

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019	
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%
Собівартість продукції (товарів, робіт, послуг)	826965	1031927	1141758	204962	24,78	109831	10,64
Адміністративні витрати	64836	59596	78214	-5240	-8,08	18618	31,24
Витрати на збут	205019	246859	214887	41840	20,41	-31972	-12,95
Інші операційні витрати	46395	67403	74906	21008	45,28	7503	11,13
Фінансові витрати	70212	89243	35914	19031	27%	-53329	-47%
Всього витрат	1213427	1495028	1545679	281601	23%	50651	3%

Така динаміка зумовлена зростанням собівартості, яка у 2019 році зросла на 24,78%, або на 204,962 тисячі гривень, у 2020 році – на 10,64%, або на 109,831 тисячі гривень, найбільші статті видатків.

Проаналізуємо відповідні показники ділової активності та прибутковості підприємства. Виведемо розрахункові дані в таблицю.

2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз відносних показників ділової активності та рентабельності

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019		Нормативне значення	Динаміка значень
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%		
Коефіцієнт оборотності активів	1,52	1,14	1,4	-0,38	-25	0,26	22,81	↑	Позитивна динаміка
Коефіцієнт оборотності матеріальних запасів	3,34	4,31	5,6	0,97	29,04	1,29	29,93	4,5-8	Позитивна динаміка
Коефіцієнт оборотності основних засобів	8,59	2,69	3,29	-5,9	-68,68	0,6	22,3	↑	Позитивна динаміка
Коефіцієнт рентабельності активів	0,04	0,08	0,11	0,04	100	0,03	37,5	↑	Позитивна динаміка

Коефіцієнт оборотності активів показує, скільки доходу підприємство отримує на 1 грн. використовувані активи. Так, у 2019 році показник знизився на 25,00% з 1,52 до 1,14, але у 2020 році коефіцієнт знов виріс на 22,81% до 1,4, тому підприємство на 1 грн. Використані активи заробляють 1,4 грн.

У 2019 році оборотність матеріальних запасів зростає на 29,04%, а в 2020 році – на 29,93%, підвищиться ефективність виробництва. Коефіцієнт оборотності основних фондів у 2019 році різко впав на 68,68%, а у 2020 році дещо зріс на 22,30% до 3,29.

Коефіцієнт рентабельності за 2018-2020 роки зростає на 100 відсотків у 2019 році та на 37,50 відсотків у 2020 році, що є вигідним для компанії.

Проаналізувавши фінансовий стан підприємства, можна зробити висновок, що наше підприємство хоч і має певні проблеми, але все ж активно розвивається та нарощує виробництво, зростає як чистий дохід, так і чистий прибуток.

Існують проблеми із суміжними показниками фінансової стійкості, які пов'язані з поступовим зниженням покриття нерозподілених збитків та позитивного значення власного капіталу.

2.2. Оцінка ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Проаналізуємо показники ефективності використання фінансових ресурсів підприємства, тобто показники ліквідності, прибутковості та ділової активності підприємства. Ці коефіцієнти дають комплексну та детальну характеристику використання фінансових ресурсів.

Щоб проаналізувати ліквідність балансу компанії, ми згрупуємо кошти за ступенем їх ліквідності, а зобов'язання – за термінами погашення.

Таблиця 2.9

Групування активів та пасивів за ліквідністю, тис. грн.

Група	Умовне позначення	Роки		
		2018	2019	2020
Абсолютно-ліквідні активи	A1	2013	8948	29338
Швидко-ліквідні активи	A2	290199	332641	335249
Повільно-ліквідні активи	A3	322993	310711	252992
Важко-ліквідні активи	A4	165380	161995	537542
Найбільш термінові пасиви	П1	371580	1054572	841512
Короткострокові пасиви	П2	0	0	0
Довгострокові пасиви	П3	1033192	17438	13491
Постійні пасиви	П4	-612095	175631	300118

Баланс підприємства вважається ліквідним, якщо виконуються наступні умови: $A2 \geq P2$; $A1 \geq P1$; $A4 \leq P4$; $A3 \geq P3$.

Як бачимо, $A2 > P2$ впродовж 2018 – 2020 років, $A1 > P1$ протягом досліджуваного періоду, $A3 < P3$, а $A4$ є більшим у 2018 році та меншим у 2020 та 2019 роках. Отже, баланс фірми має середній рівень ліквідності, для подальшого дослідження ліквідності підприємства розрахуємо інші показники (табл. 2.9).

Чистий оборотний капітал підприємства має бути більшим 0, як бачимо у 2020 та 2019 роках даний показник мав менше значення, що є негативним для сучасного підприємства, адже поточні зобов'язання

підприємства переважали над різними оборотними активами.

Видно, що $A1 > P1$ протягом 2018-2020 років, $A2 > P2$ протягом досліджуваного періоду, $A3$

Чистий оборотний капітал повинен бути більшим за 0, як ми бачили в 2019 і 2020 роках, цей показник є від'ємним, що не добре для компанії, оскільки поточні зобов'язання вищі за поточні активи.

Величина більше 1 є нормою коефіцієнта ліквідності балансу, і ми бачимо, що протягом всього досліджуваного періоду це значення менше 1, тому підприємство не є повністю платоспроможним.

Коефіцієнт ліквідності відображає збереження оборотних активів, що покривають поточні зобов'язання, і повинен бути в діапазоні 1,5-2. Показник компанії знаходився в межах зазначеного діапазону лише в 2018 році, дорівнюючи -1,69, який знизився до 0,61 в 2019 році і збільшився в 2018 році. 2020 до 0,73.

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує здатність компанії погасити свої поточні зобов'язання за рахунок найбільш ліквідних наявних активів, і ідеальна межа для цього показника становить 0,7-1,5. Розрахований коефіцієнт швидкої виплати також був у межах зазначеного діапазону лише у 2018 році на рівні 0,82.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності вказує на здатність підприємства негайно погасити поточні борги, ідеальне значення цього коефіцієнта більше 0,1-0,2. Для підприємств цей показник значно нижчий за нормативне значення, яке у 2018 та 2019 роках становить 0,01, а у 2020 році зростає до 0,3.

Отже, можна зробити висновок, що баланс підприємства недостатньо ліквідний, підприємство не має достатньо активів для покриття своїх зобов'язань, а позитивне значення ліквідності спостерігалось лише у 2018 році, що також є ознакою того, що показник ліквідності почне знижуватися. забрати в 2020 Good Omens виросло порівняно з 2019 роком.

Наступним кроком буде розрахунок показників товарообігу та рентабельності, отримані результати занесемо в таблицю. 2.11.

Ми бачимо, що за 2018-2020 рр. оборотність оборотних активів, дебіторської та кредиторської заборгованості зростає, що є позитивним явищем для компанії.

Таблиця 2.10

Аналіз відносних показників ліквідності підприємства

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019		Нормативне значення	Динаміка значень
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%		
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	255717	- 10102	- 23933	- 65819		186169		>0	Негативна динаміка
Коефіцієнт ліквідності балансу	0,36	0,25	0,32	-0,11	-0,56	0,07	28	>1	Негативна динаміка
Коефіцієнт поточної ліквідності	1,69	0,61	0,73	-1,08	-3,91	0,12	19,67	1,5-2	Негативна динаміка
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,82	0,32	0,43	-0,5	-60,98	0,11	34,38	0,7-1,5	Негативна динаміка
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,01	0,03	0	0	0,02	200	0,2	Позитивна динаміка

Водночас оборотність власних коштів у 2020 році знижується, що є негативним явищем.

Іншим негативом є збільшення оборотності кредиторської заборгованості до 270 днів у 2019 році, яка знизилася у 2020 році, але залишається надзвичайно високою.

Таблиця 2.11

Аналіз відносних показників ділової активності та рентабельності

Показник	Роки			2019/2018		2020/2019	
	2018	2019	2020	+/-	%	+/-	%
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	1,92	2,2	2,61	0,28	14,58	0,28	18,64
Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	4,15	4,26	4,81	0,11	2,65	0,11	12,91
Період обороту дебіторської заборгованості, днів	87,95	85,68	75,88	-2,27	-2,58	-2,27	- 11,44
Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,24	1,35	1,92	-1,89	-58,33	-1,89	42,22
Період оборотності кредиторської заборгованості, днів	112,65	270,37	190,1	157,72	140,01	157,72	- 29,69
Коефіцієнт оборотності власних коштів	-1,97	8,08	5,37	10,05	- 510,15	10,05	- 33,54
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	-0,05	0,57	0,41	0,62	-1240	0,62	- 28,07
Коефіцієнт рентабельності діяльності підприємства	0,02	0,07	0,08	0,05	250	0,05	14,29
Коефіцієнт рентабельності продукції	0,04	0,1	0,11	0,06	150	0,06	10

Показники рентабельності протягом досліджуваного періоду постійно зростали, тому підприємство ефективно використовує власні та позикові ресурси для створення вартості та реалізації її на ринку.

Щоб підтвердити висновки про ефективність фірми, розрахуємо показник ймовірності банкрутства. Ймовірність банкрутства визначається за конкретним коефіцієнтом, наведеним у таблиці. 2.12.

Таблиця 2.12

Шкала ймовірності банкрутства

Значення коефіцієнта банкрутства	Ймовірність банкрутства
6,0 і вище	Низька
5,99 – 5,30	Можлива
5,29 – 3,49	Висока
3,48 і нижче	Дуже висока

Після розрахунку отримуємо, що коефіцієнт ймовірності банкрутства у 2018 р. становить -1,15, у 2019 р. – 4,33, у 2020 р. – 3,93. Всі показники свідчать про високий ризик банкрутства підприємства. Вірогідність висока у 2018 р., а мінімальна – у 2019 і 2020 рр. знову зросла.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

3.1. Обґрунтування напрямів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів

За розрахованими та отриманими результатами бачимо, що в аналізовані роки коефіцієнт власного позикового фонду, який вказує на частку позикових коштів у власному користуванні, не відповідає нормативному значенню (від'ємне значення показник 2018 року – власний фонд цього року, вартість капіталу також негативний результат). Це в свою чергу свідчить про те, що в структурі підприємства спостерігається явне перевищення позикового капіталу над власним.

І навпаки, коефіцієнт фінансової незалежності (автономності) був від'ємним у 2018 році, але стабілізувався в наступні роки, досягнувши 0,14-0,26, але все ще був недостатнім (нормативне значення $> 0,6$), що вказує на те, що фінансовий стан компанії відносно низький і незалежний.

Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами відповідав критеріям лише у 2018 році і з того часу значно знизився, тобто підприємство не має достатньо власних коштів для фінансування поточної діяльності.

Рентабельність активів за досліджуваний рік має позитивну тенденцію (від 0,04 у 2018 році до 0,11 у 2020 році), що досить добре для галузі.

Таким чином, ми можемо зробити висновок, що для досягнення оптимальної структури капіталу необхідно дотримуватися такого співвідношення між власним і позиковим капіталом, яке найкращим

чином поєднає ризик бізнесу з його прибутковістю та підвищить ціну його акцій і максимізує ринок. зміна значення. Коефіцієнт власного капіталу 60% дозволить бізнесу забезпечити високий рівень фінансової стійкості, прибутковості та платоспроможності.

З метою збільшення ефективності користування фінансовими ресурсами підприємства будемо впроваджувати заходи щодо зниження рівня кредиторської та дебіторської заборгованості, які ми розглянемо в наступному параграфі.

Аналіз фінансової стійкості підприємства встановив, що коефіцієнт ліквідності на кінець періоду аналізу становив 0,73, норматив 1,5-2.

Щоб збільшити значення коефіцієнта поточної ліквідності підприємства, необхідно зменшити суму до сплати.

Одним із способів управління кредиторською заборгованістю є реструктуризація. За рахунок надання взаємних послуг (тобто взаєморозрахунків) сума боргу може бути зменшена, або ця заборгованість може бути списана як невитребувана.

Реорганізація кредиторської заборгованості – це процес підготовки та виконання серії безперервних угод між підприємствами та кредиторами.

Основною метою реструктуризації кредиторської заборгованості є поліпшення фінансового стану підприємства, підвищення ліквідності, відновлення платоспроможності.

Управління кредиторською заборгованістю підприємства є важливим аспектом управління фінансами. В економічній літературі багато уваги приділено проблемам управління дебіторською заборгованістю і дуже мало – проблемам управління кредиторською. Управління кредиторською заборгованістю є першим.

Методи реструктуризації кредиторської заборгованості наведені в таблиці. 3.1

Таблиця 3.1

Способи реструктуризації кредиторської заборгованості

Спосіб	Опис
Пролонгація термінів виплати заборгованості в формі відстрочки	Перенесення термінів виплати заборгованості на більш пізній період
Пролонгація термінів виплати заборгованості в формі розстрочки	Поділ заборгованості на кілька частин, які виплачуються поступово в майбутньому періоді відповідно до встановленого графіка
Переоформлення заборгованості в інші види боргу	Зміна виду заборгованості, наприклад, оформлення векселем боргу за комерційним кредитом, переклад боргів на третіх осіб і т.д.
Конверсія заборгованості	Заміна грошових виплат передачею кредитору окремих активів
Відмова від кредитних вимог	Безоплатне виключення зі складу загальної заборгованості певної суми боргу
Зарахування зустрічних вимог	Взаємний залік боргових зобов'язань в рівних обсягах

Реструктуризація боргу може бути здійснена за домовленістю в будь-який час. Винятки становлять бюджетний борг та позабюджетне фінансування, у цьому випадку реструктуризація є предметом відповідних нормативно-правових заходів.

Кредиторська заборгованість перед постачальниками і підрядниками (комерційна кредиторська заборгованість) може бути реструктуризована декількома способами, умови яких визначаються сторонами самостійно в добровільному порядку, якщо інше не передбачено законодавством. Серед найпоширеніших методів

реструктуризації комерційної кредиторської заборгованості можна виділити наступні способи:

1. Представляючи активи компанії в обмін на різні поступки з боку кредиторів, наприклад, зменшення суми боргу, зниження процентних ставок і т.д., при цьому компанія не повинна обмежуватися продуктами, які вона виробляє, а навпаки, повинна брати враховувати різні активи, якими володіє.

2. Звільнення від погашення боргу в обмін на пакет акцій компанії.

3. Двосторонній залік боргу. Він виникає у двох ситуаціях: коли сторони мають борги одна перед одною і коли борги одна перед одною існують у масштабах підприємства.

4. Багатосторонні боргові взаємозаліки. Як і двосторонній взаємозалік, цей метод передбачає одночасне зменшення кредиторської та дебіторської заборгованості. Єдина відмінність полягає в тому, що в договір включено більше двох суб'єктів господарювання, кожен з яких має борг перед одним і претензії до іншого.

5. Переоформити борг у вексель. У цій ситуації реструктуризації боргу компанія сплачує борг за допомогою векселя. Водночас вексель — це нове зобов'язання, яке має виконуватися на ново встановлених умовах, як правило, зі сплатою нижчого відсотка.

6. Переведення короткострокової заборгованості у довгострокову досягається шляхом коригування відповідного господарського договору шляхом зсуву строку платежу більш ніж на один рік. Це покращує показники ліквідності.

Наступним заходом, який можна запропонувати бізнесу для підвищення ефективності використання фінансових ресурсів, є розміщення вільних коштів на банківських депозитах.

Компанія користується послугами банків: АТ «Ощадбанк», АТ «Райффайзен Банк Аваль». Розглянемо умови розміщення стандартних видів депозитів юридичних осіб у кожному з перерахованих банків.

Окрім вищезгаданих банків, ми також розглянемо умови розміщення вкладів у АТ КБ «ПриватБанк». За підсумками 2020 року банк посідає перше місце в рейтингу НБУ «найприбутковіший банк» і займає лідируючу позицію в рейтингу «найстабільніший банк».

Таблиця 3.2

Умови надання стандартного виду корпоративного депозиту у банках

Назва банку	Строк вкладу	Відсоток по депозиту	Виплата відсотків	Інші характеристики
АТ «Ощадбанк»	1 рік	5%	Щомісячно; щоквартально; щомісячна капіталізація; у день закінчення вкладу	Можливість дострокового розторгнення, безможливості поповнення
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	1 рік	6.5%	Щомісячно	Можливість поповнення депозиту, процентна ставка залежить від суми залишку коштів на рахунку
АТ КБ «ПриватБанк»	1 рік	5.5%	Щомісяця	Без можливості поповнення та повернення

Крім того, ми аналізуємо умови кредитування цих банків, щоб зрозуміти доцільність користування їхніми послугами.

Аналізуючи умови надання банківських кредитів та депозитів, ми бачимо, що найкращі умови пропонують такі банки, як АТ «КБ «ПриватБанк» та АТ «Райффайзен Банк Аваль». Ці банки займають високі позиції в рейтингах надійності.

Умови надання корпоративних кредитів у банках

Назва банку	Термін надання кредиту	Сума кредиту	Відсоткова ставка
АТ «Ощадбанк»	До 3 років	До 10 млн грн	від 15,5%
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	До 5 років	До 30 млн грн	16,2%-16,6%
АТ КБ «ПриватБанк»	До 5 років	До 75% вартості	15,5%-16%

Підприємство реалізує свою продукцію не тільки на території України, а й експортує її в інші країни, проводячи при цьому операції в іноземній валюті. Ці банки надають повний спектр послуг, пов'язаних з валютним бізнесом.

Згідно зі звітними даними, виручка компанії у 2020 році становить 124 444 000 грн., тому ми припускаємо, що вона має можливість розблокувати близько 10% прибутку, а це 1 244 000 грн.. та вкласти їх у депозити, розділивши суму навпіл на мінімізувати ризики.

Враховуючи умови депозиту та умови оподаткування (відповідно до податкового законодавства України, дохід від депозитів оподатковується податком на прибуток за ставкою 18%, військовим збором за ставкою 1,5%), розрахуємо очікуваний операційний дохід компанії.

Таким чином, компанія зможе отримати додатковий прибуток у розмірі 601 065 грн. за рахунок інвестування коштів у депозити. Завдяки реалізації цього заходу очікується збільшення фінансових надходжень підприємства.

Дохід від вкладання коштів на депозити

Банк	Сума депозиту	Річна відсоткова ставка, %	Дохід від депозиту за 1 рік, грн.	Дохід після оподаткування, грн.
АТ КБ «ПриватБанк»	6 222 200	5.5%	342221	275487,905
АТ «Райффайзен Банк Аваль»	6 222 200	6.5%	404443	325576,615
Всього	12 444 400		746 664	601 065

3.2. Економічна ефективність від впровадження заходів щодо підвищення якості використання фінансових ресурсів

В результаті реалізації заходів з реструктуризації кредиторської заборгованості, а саме переведення поточних зобов'язань за товари, роботи та послуги у векселі, очікуються наступні зміни показників ліквідності бізнесу:

Отже, завдяки заходам щодо зменшення тиску, вжитим підприємствами, очікується, що коефіцієнт ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності та коефіцієнт абсолютної ліквідності балансу зростуть на 13,98%, 13,70%, 13,95% та 31,43% відповідно.

Проаналізуємо, як зміняться фінансові показники підприємства в результаті впровадження запропонованих заходів щодо підвищення ефективності використання фінансових ресурсів.

Після виконання всіх рекомендацій щодо підвищення ефективності використання ресурсів ми бачимо зростання корпоративного прибутку на 601 060 грн та зростання рентабельності заходу на 0,4%.

Таблиця 3.5

Динаміка прогнозованих показників ліквідності підприємства

Показник	Роки			2020/2019		2021/2020		Нормативне значення	Динаміка значень
	2019	2020	2021 (прогнозований рік)	+/-	%	+/-	%		
Чистий оборотний капітал, тис. грн.	- 410102	- 22393	-126467	18616	260,37	97467	-43,52	>0	Позитивна динаміка
Коефіцієнт ліквідності балансу	0,25	0,32	0,36	0,07	28	0,0447	13,98	>1	Позитивна динаміка
Коефіцієнт поточної ліквідності	0,61	0,73	0,83	0,12	19,6	0,1	13,70	1,5-2	Позитивна динаміка
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,32	0,43	0,49	0,11	34,38	0,06	13,95	0,7-1,5	Позитивна динаміка
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,01	0,03	0,039	0,02	200	0,0094	31,43	0,2	Позитивна динаміка

Таблиця 3.6

Прогнозований звіт про фінансові результати підприємства, тис. грн.

Стаття	2020	2021 (прогнозований рік)	Відхилення	
			+/-	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1612080	1612080	0	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	-1141758	-1141758	0	0
Валовий: прибуток	470322	470322		
Інші операційні доходи	4963	4963	0	0
Адміністративні витрати	-78214	-78214	0	0
Витрати на збут	-214887	-214887	0	0
Інші операційні витрати	-74906	-74906	0	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	107278	107278	0	0
Інші фінансові доходи	5575	6176,06	601,06	10,78
Інші доходи	74822	74822	0,00	0
Фінансові витрати	-35914	-35914	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	151761	152362,06	601,06	0,40
Витрати (дохід) з податку на прибуток	27317	27425	108,19	0,40
Чистий фінансовий результат: прибуток	124444	124937	492,87	0,40
Коефіцієнт рентабельності діяльності	0,0772	0,0775	0,00	0,40

ВИСНОВКИ

Враховуючи сферу використання фінансових ресурсів, а саме платежі установам фінансово-банківської системи, які пов'язані з виконанням фінансових зобов'язань; інвестування власних коштів у капітальні видатки; інвестування в цінні папери; спрямування фінансових ресурсів на створення стимулів та суспільних грошових фондів; використання фінансових ресурсів підприємства на благодійні цілі; розподіл прибутку між різними власниками організації.

Також стверджується, що аналіз фінансових ресурсів підприємства, як правило, проводиться з точки зору їх формування та використання, а саме показників фінансової стійкості підприємства, складу та структури балансу підприємства, показників ліквідності, показників прибутковості та показників діяльності. Проаналізовано діяльність підприємства. Щоб оцінити ліквідність бізнесу, вони порівнюють результати групування за активами та пасивами, під час розрахунку абсолютних показників, таких як чистий оборотний капітал, і відносних показників, таких як ліквідність, швидкість і коефіцієнти абсолютної ліквідності. Оцініть рентабельність підприємства, зазвичай обчислюють коефіцієнт рентабельності активів; рентабельність власного капіталу; рентабельність підприємства; рентабельність продукції; коефіцієнт рентабельності продажів, також можна розрахувати ймовірність банкрутства. Для оцінки господарської діяльності вивчаються рівні та динаміка різних коефіцієнтів фінансової оборотності, коефіцієнтів оборотності активів Коефіцієнта оборотності поточних активів Коефіцієнта оборотності дебіторської заборгованості Період оборотності дебіторської заборгованості Коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості Коефіцієнта оборотності кредиторської заборгованості Період швидкості оборотності матеріальних запасів; швидкість оборотності основних засобів; швидкість оборотності

власного капіталу.

Проведений фінансовий аналіз показує, що компанія, незважаючи на певні проблеми, продовжує агресивно розвиватися в напрямку збільшення виробництва, при цьому чистий дохід і чистий прибуток також зростають. Існують проблеми із супутніми показниками фінансової стійкості, які пов'язані з поступовим зниженням покриття нерозподілених збитків та позитивного значення власного капіталу.

З метою підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства пропонується ряд заходів.

Підприємству рекомендовано вжити комплекс заходів щодо реструктуризації дебіторської заборгованості. По-перше, для реструктуризації кредиторської заборгованості пропонується реструктурувати поточну кредиторську заборгованість у векселі, що тимчасово зменшує потребу в готівці до настання терміну оплати, передбаченого векселем, щоб бізнес не залучав нові кредити.

Завдяки проведеним підприємством заходам щодо зменшення кредиторської заборгованості очікується збільшення коефіцієнтів ліквідності, коефіцієнта ліквідності, швидкості та коефіцієнта абсолютної ліквідності балансу на 13,98%, 13,70%, 13,95% та 31,43% відповідно.

По-друге, з метою зменшення дебіторської заборгованості пропонується запровадити гнучку систему цінових знижок на дострокове погашення заборгованості боржника.

По-третє, компанії рекомендовано інвестувати вільні кошти на банківські депозити, що забезпечить додатковий дохід. В результаті цього заходу доходи нашого підприємства зростуть на 10,78%, що в потім призведе до зростання рентабельності діяльності підприємства на 0,4% у прогнозованому році.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бердар М.М. Складові оцінки ефективності управління фінансовими ресурсами підприємств. Теоретичні та прикладні питання економіки, 2010. С. 272–279.
2. Боровік Л. В., Петренко В. С., Карнаушенко А. С. Роль шкільної освіти в розвитку молодіжного підприємництва. *Ефективна економіка*. 2021. № 3. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8737> . DOI: [10.32702/2307-2105-2021.3.6](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.3.6)
3. Бурлаков О. О. Становлення фінансового планування підприємств в Україні. Вісн. Житомир. держ. технолог. ун-ту, 2012. С. 251-253.
4. Бутинець Т. А. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. Житомир: Житомирський держ. технол. університет, 2014.
5. Гриньова В. М. Фінанси підприємств : навч. посіб. К. : Знання Прес, 2004. 424 с.
6. Гузенко О. П. Фінансове планування на промислових підприємствах, 2003. С. 73-76.
7. Данілов О.Д., Паєнтко Т.В. Фінанси підприємств у запитаннях і відповідях. Навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2011. 256 с.
8. Даньків Й.Я. Бухгалтерський облік: підручник. К.: Знання, 2018. 469 с.
9. Закоморний, С.М. Особливості оцінки фінансового стану підприємства. Вісник СНАУ, 2014. 278 с.
10. Зінь Е. А. Планування діяльності підприємства : навч. посіб. К. :Професіонал, 2004. 310 с.
11. Карнаушенко А.С., Петренко В.С., Боровік Л.В. Сучасні тенденції та перспективи розвитку європейського ринку страхування.

Таврійський науковий вісник. Серія Економіка. 2022. №14. С. 85-94

12. Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Основні відмінності між спільними підприємствами та іншими формами міжнародних партнерських відносин. *Бізнес-навігатор. 2018. Вип. 1 (44). С. 101*

13. Крамаренко Г.О., Чорна О.Є. Чорна Фінансовий менеджмент. Київ: ЦНЛ, 2006. 520 с.

14. Круш П.В. Капітал, основні та оборотні засоби підприємства: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2008. 328 с.

15. Кузнецова С.А. Облік та аналіз дебіторської заборгованості в умовах антикризового регулювання стану підприємств: монографія. Тернопіль: Тернопільська академія народного господарства, 2004. 256 с.

16. Лишиленко О. В. Фінансовий облік. К.: Вид-во «Центр навчальної літератури», 2018. 556 с.

17. Малік Л.В. , К.І. Павлова Проблеми фінансового планування і бюджетування. К.: Знання, 2008. 367 с.

18. Мартиненко В. П. Стратегія життєздатності промислових підприємств: монографія. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 328 с.

19. Музиченко А.О. Методи оптимізації структури фінансових ресурсів, 2005. С. 12-16.

20. Нечай Н. М. Облікова політика: навчальний посібник. К.: Знання, 2015. 432 с.

21. Петренко В. С., Карнаушенко А. С., Боровік Л. В. Факторинг: сутність, види та його переваги в фінансовій діяльності підприємств. *Ефективна економіка. 2021. № 11. – URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=9551> (дата звернення: 02.04.2023). DOI: [10.32702/2307-2105-2021.11.14](https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.11.14)*

22. Петренко В.С., Федорчук О.М., Карнаушенко А.С. Аналіз сучасного стану державної підтримки аграрних підприємств України. *Бізнес-навігатор. 2019. Вип. 2(51). С. 93-98*

23. Петренко, В., Карнаушенко, А.. Поняття краудфандингу та

його роль в національній економіці. *Таврійський науковий вісник. Серія: Економіка*, 2020, №2, 140-150. URL:<http://tnv-econom.ksauniv.ks.ua/index.php/journal/article/view/59>

24. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Шепотіло В.О. Дивідендна політика міжнародних креативних корпорацій. *Інвестиції практика та досвід*. 2021. №23. С. 38-452

25. Петренко В.С., Карнаушенко А.С., Танклевська М.С. Кредитування як основне джерело фінансування підприємництва. *Економіка та держава*. 2021. №12. С. 41-47

26. Поддєрьогін Л.Д. Фінанси підприємств. К. : КНЕУ, 2006. 552с.

27. Равенков А. Фінансове планування на підприємстві Проблеми теорії та практики управління, 2006. С. 72-78.

28. Рибалко Н.О. Фінансові ресурси – основа діяльності підприємств Формування ринкових відносин в Україні. 2009. С. 27-29.

29. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства. К.: Знання, 2009. 662 с.

30. Танклевська Н.С., Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Ізраїльський досвід післявоєнного відновлення економіки. *Науковий вісник Льотної академії*. 2022. №6. с. 20-28

31. Фінанси: Навчальний посібник // Під ред.проф. Ковальнової А.М. – К. : Фінанси і статистика, 2015. – 334 с.

32. Хохлов М. П., Корнієнко О. С. Управління дебіторською та кредиторською заборгованістю підприємства. *Економіка та управління підприємствами*. 2017. С. 402–407.

33. Ящук Д. Л. Дослідження методології управління оборотними активами машинобудівних підприємств в умовах кризи. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2010. № 32. С. 252-257.

34. Mokhnenko A. Human capital cost accounting in the company management system / T.Hilorme, I.Perevozova, L.Shpak, A.Mokhnenko, Y.Korovchuk // *Academy of Accounting and Financial Studies Journal*. –

2019. – № 23. – Special Issue 2.

35. Mokhnenko A. Formation of account of reservoir expenses model / I.Perevozova, A.Mokhnenko, L.Mykhailyshyn, O.Stalinska, O.Vivchar // Academy of Accounting and Financial Studies Journal. – 2019. – № 23. – Special Issue 2.

36. Mokhnenko A. Identification of Efficiency Factors for Control over Information and Communication Provision of Sustainable Development in Higher Education Institutions / I.Gontareva, M.Borovyk, V.Babenko, I.Perevozova, A.Mokhnenko // WSEAS Transactions on Environment and Development. – 2019. – № 15. – P. 593-604.3

37. Mokhnenko A. Integration of the supply chain management and development of the marketing system / I.Perevozova, L.Horal, A.Mokhnenko, N.Hrechanyk, A.Ustenko, O.Malyuka, L.Mykhailyshyn // International Journal of Supply Chain Management. – 2020. – № 9. – Issue 3. – P. 496-507.

38. Mokhnenko A. Mathematical-Logistic Model of Integrated Production Structure of Food Production / A.Mokhnenko, V.Babenko, O.Naumov, I.Perevozova, O.Fedorchuk // CEUR Workshop Proceedings, 2020, Volume 2732, P. 446-454.

39. Mokhnenko A. Modeling of economic security of the enterprise at change of investment maintenance / S.Bondarenko, H.Tkachuk, I.Klochan, A.Mokhnenko, I.Liganenko, V.Martynenko // Studies of Applied Economics. – 2021. – № 39(7).

40. Mokhnenko A. Innovative Paradigm of Management Accounting and Development of Controlling in the Entrepreneurship / A.Sakun, I.Perevozova, O.Kartashova, O.Prystemskyi, A.Mokhnenko // Universal Journal of Accounting and Finance. – 2021. – Vol. 9, №4.

41. Мохненко А.С. Стратегія розвитку регіонального газотранспортного підприємства / А.Мохненко, К.Мельникова, О.Федорчук // Науковий вісник Херсонського державного університету.

Серія "Економічні науки". – Херсон, 2018. – № 32. – С. 91-94.

42. Мохненко А.С. Управління конкурентоспроможністю підприємства на основі застосування системного підходу / А.Мохненко, О.Федорчук, О.Протосвіцька // Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту – Черкаси, 2018. – № 2 (25). – С. 13-25.

43. Mokhnenko A. Software economy as a vector of management of innovative infrastructure of the region / A.Mokhnenko, O.Fedorchuk, K.Melnikova // Вісник Хмельницького національного університету. Серія "Економічні науки". – Хмельницький, 2019. – № 5. – С. 7-10.

44. Мохненко А.С. Особливості корпоративної культури на ІТ-підприємствах в сучасних умовах ведення бізнесу / А.Мохненко, К.Мельникова // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2021. – № 42. – С. 45-49.

45. Мохненко А.С. Аналіз ефективності функціонування підприємств продовольчої сфери / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Обліково-аналітичне забезпечення й оподаткування розвитку суб'єктів агробізнесу та сільських територій: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2019. – С. 223-235.

46. Mokhnenko A. Concept of sustainable development of the food sector enterprises in the competitive environment / A. Mokhnenko, O. Fedorchuk, O. Protosivitska // Development of the innovative environmental and economic system in Ukraine: monograph; edited by Khudolei V., Ponomarenko T. – Prague: OKTAN PRINT s.r.o., 2019. – С. 123-141.

47. Мохненко А.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи: колективна монографія. – Херсон: ФОП Вишемирський

В.С., 2019. – С. 227-243.

48. Мохненко А.С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / А.С. Мохненко // Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: колективна монографія. – Херсон: Айлант, 2020. – С. 187-200.

49. Mokhnenko, A. Partner relationship assessment methodology / I.Perevozova, N.Daliak, A.Mokhnenko, T.Stetsyk, V.Babenko // International Conference on Distributed Sensing and Intelligent Systems (ICDSIS2020): (Agadir, Morocco 01-03 February 2020). – Agadir, 2020.

50. Мохненко А.С. Оцінка конкурентоспроможності підприємств агропромислового сектору економіки / А.С. Мохненко // Сучасний стан та пріоритети розвитку системи обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів господарювання агропромислового сектору економіки: монографія. – Херсон: Айлант, 2018. – С. 158-167.

51. Mokhnenko A. Development of a regional marketing system / A.Mokhnenko, I.Perevozova // 3rd International Conference on Economic Research (ECONALANYA2019): (Alanya, Turkey 24-25 October 2019). – Alanya, 2019.

52. Мохненко А.С. Формування системи забезпечення зовнішньоекономічної діяльності газотранспортного підприємства / А.С. Мохненко // Структурна модернізація економіки: прогностичні сценарії та перспективи розвитку регіону: монографія. – Херсон: ПП "Вишемирський", 2018. – С. 276-284.

53. Fedorchuk A., Petrenko V., Karнаushenko A. Innovative infrastructure as the framework for the development of regional enterprises competition. Вісник *Східноєвропейського університету економіки і менеджменту* Серія: економіка і менеджмент. 2019. 2 (27), с. 126-133.

URL: https://suem.edu.ua/sites/default/files/2021-01/visnik_2_27_2019.pdf#page=23

54. Мохненко А.С. Модель організаційно-економічного механізму логістичної системи підприємства / А.С. Мохненко, О.Б. Наумов, О.О. Чмут // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2023. – № 48. – С. 45-49.

55. Мохненко А.С. Маркетинг як інструмент ефективного функціонування логістичної системи підприємства / А.С. Мохненко, О.О. Чмут // Маркетинг у підприємстві, біржовій діяльності та торгівлі в smart-суспільстві: управлінський, інноваційний та методичний виміри: колективна монографія / За наук. ред. І. В. Перезової. – Львів: Видавець Кошовий Б.-П.О., 2023. – С. 136-160.

56. Мохненко А.С. Organizational and economic mechanism for the development of an enterprise in the IT-sphere / А.С. Мохненко, О.О. Чмут, А.А. Романов // Стратегічні пріоритети розвитку економіки, менеджменту, сфери обслуговування та права в умовах інтеграційних процесів: міжнар. наук.-прак. конф. (м. Івано-Франківськ, 03-04 листопада 2022 р.). – Івано-Франківськ, 2022. – С. 281-282.

57. Мохненко А.С. Організаційно-економічний механізм управління сталим розвитком підприємства / А.С. Мохненко, О.О. Чмут // Сталій розвиток економіки, суспільства та підприємництва: міжнар. наук.-прак. конф. (м. Івано-Франківськ, 27-28 квітня 2023 р.). – Львів, 2023. – С. 281-282.